

HITTAN MODULZÁRÓ SZIGORLAT (HHMNZ) RENDJE ÉS KÖVÉTELMÉNYEI

1. A VIZSGA MENETE:

- a) A vizsgabizottság 2 tagú, az egyik tag a Dogmatika Tanszék, a másik a Bibliatudomány Tanszék oktatója.
- b) A vizsga első részét egy 30 perces *írásbeli* „beugró” képezi. Ebben 15 biblikus alapkérdés szerepel (15 pont), 7 dogmatikai kérdés (7 pont), valamint a négy dogmatikai tárgy közül egy témához tartozó hittételek felsorolása (8 pont; dogmatikai kérdésekre tehát összesen 15 pont). Az írásbeli legalább elégséges (minimum 14 pontos) teljesítése esetén kezdheti meg a hallgató a vizsga szóbeli részét. Amennyiben az írásbeli a 14 pontot nem éri el, a szigorlat elégtelen.
- c) Az írásbelit követő szóbeli felelet egy ó- és egy újszövetségi, valamint két dogmatikai tétel kifejtéséből áll.

2. SEGÉDLET AZ ÍRÁSBELI BEUGRÓHOZ:

2.2. BEUGRÓ KÉRDÉSEK DOGMATIKÁBÓL

Szentháromságtan

1. Mit értünk immanens Szentháromságon?
2. Mi a szubordinacionizmus?
3. Milyen Újszövetségi helyek beszélnek a legvilágosabban Jézus istenségéről?
4. Mi az adopcionizmus?
5. Mi a Paraklétosz szó jelentése?
6. Kik a Logosz-teológia fontosabb képviselői?
7. Mit értünk reláción?
8. Mit értünk valóságos vonatkozáson?
9. Mi a szentháromságos tulajdonítás?
10. Mi a preegzisztens szó jelentése?
11. Mi a perichorézisz kifejezés jelentése, mit jelölünk vele a Szentháromságban?
12. Mit jelent az impassibilitas kifejezés?
13. Mit jelent a Filioque kifejezés?
14. Melyek a legfontosabb ún. triádikus formulák?
15. A Szentháromságtan kapcsán, mik a Logosz-teológia fontosabb gondolatai?
16. Mi a modalizmus?
17. Mit jelent a subsistens relatio?
18. Mit jelent a patripaszcionizmus kifejezés?
19. Egy lényeg, három személy: hogyan hangzik ez görögül?
20. Mi jelent a suppositum kifejezés?
21. Mi a monarchianizmus?
22. Mi az oikonomia szó dogmatikai jelentése?
23. Mit értünk üdvtörténeti Szentháromságon?
24. Mi a niceai zsinat dogmatikai jelentősége?
25. Mi a személy boethiusi definíciója (latinul és magyarul)?
26. Mi a természet vagy lényeg definíciója?
27. Mit jelent a subsistentia?
28. Mi értünk immanens eredésen?
29. Mi az isteni személy szent tamási definíciója? (latinul és magyarul)

30. Mik a szentháromságos tulajdonságok?

Krisztológia

1. Melyek a legfontosabb krisztológiai felségcímek?
2. Melyik eretnekségek vonja kétségbe Jézus Krisztus egyetlen személy mivoltát?
3. Mit értünk funkcionális krisztológián?
4. Írjon legalább 4 példát a communicatio idiomatum-ra.
5. Kik az ebioniták?
6. Mit jelent az unio hypostatica kifejezés?
7. Milyen kifejezéseket használ a khalkedóni zsinat az isteni és emberi természet viszonyára?
8. Kik a monofiziták?
9. Mi Laodikeiai Apollinarisz eretneksége?
10. Mit mond a dogmatika Krisztus elégteléről?
11. Mi volt az efezusi zsinat fő témája?
12. Mely eretnekségek tagadják vagy kisebbítik Jézus istenségét?
13. Kik a monoteliták?
14. Mit jelent a communicatio idiomatum kifejezés?
15. Írjon legalább 4 példát a communicatio idiomatum-ra
16. Miért helyes dogmatikusan a Jézus Szíve-tisztelet?
17. Mit értünk elégtételen?
18. Mi az érdem?
19. Mi a logosz-szarkx krisztológia?
20. Jézus Krisztus egyszerre útonjáró és célba érkezett. Mit jelent ez?
21. Kik a dokéták?
22. Írjon legalább 4 példát a communicatio idiomatum-ra
23. Mi a logosz-anthrópsz krisztológia?
24. Szűz Mária Isten anyja. Mi ennek a kijelentésnek a krisztológiai értelme?
25. Mi a khalkedóni dogma lényege?
26. Miért szükséges a megtestesülés Canterbury Szent Anzelm szerint?
27. Mely eretnekségek tagadják vagy kisebbítik Jézus emberségét?
28. Mi a triplex gratia Jézus Krisztusban?
29. Mit jelent a monoenergenizmus?
30. Mit értünk engesztelésen?

Teremtéstan, teológiai antropológia

1. Milyen ószövetségi szövegfajtákban fordul elő a teremtéshit, és milyen kontextusban?
2. Mi az újszövetségi teremtéshit újdonsága?
3. Mely szerző mely művében, és mikor található meg először a semmiből való teremtés szoros értelemben vett gondolata?
4. Mit értünk a teremtés trinitárius felfogásán?
5. Hogyan gondolta el a gnosztikus dualizmus a világ keletkezését?
6. Mit jelent a fenntartás fogalma?
7. Mit jelent a teremtéskinyilatkoztatás fogalma?
8. Mit jelent a kozmosz antropikus hangoltsága?

9. Mi a poligenizmus?
10. Mi az evolucionizmus?
11. Mi a Papi teremtés elbeszélés központi gondolata, és hogyan fejeződik ki benne az ószövetségi teremtéshit?
12. Mit ért a páli tradíció Krisztus teremtésközvetítő szerepén?
13. Mit jelent a *creatio ex nihilo* fogalma?
14. Milyen értelemben nevezi Szent Bonaventura a teremtést könyvnek?
15. Hogyan gondolták el a gnosztikus emanációs tanok a világ keletkezését?
16. Mit jelent az együttműködés fogalma?
17. Mi a „versengő magyarázatok” modell lényege a teremtés teológiája és a természettudományok viszonyában?
18. Mi az evolúciós elmélet lényege?
19. Mi a monogenizmus?
20. Mi a kreacionizmus?
21. Mi a jahvista teremtés elbeszélés központi gondolata, és hogyan fejeződik ki benne az ószövetségi teremtéshit?
22. Milyen kifejezésekkel utal Jézus a teremtésre?
23. Mi az ószövetségi teremtés elbeszélések műfaja? Mit jelent az elnevezés?
24. Mi a teremtés célja Aquinói Szent Tamás szerint?
25. Mi a világ három végső elve a platonikus kozmológiában?
26. Mit jelent a gondviselés fogalma?
27. Mi a „különböző síkú magyarázatok” modell lényege a teremtés teológiája és a természettudományok viszonyában?
28. Mi a hominizáció?
29. Mit értünk teremtésvédelmén?
30. Mit értünk intelligens tervezettségén?
31. Hogyan utal az emberre a „nefes” kifejezés?
32. Hogyan utal az emberre a „léb” kifejezés?
33. Mikor és hogyan jelent meg „képmás” és „hasonlóság” megkülönböztetése?
34. Mi az angyalok elsődleges szerepe az Ószövetségben?
35. Mi a sátán szerepe a jahvista és a deuteronomiumi szövegekben?
36. Hogyan utal az emberre a „ruah” kifejezés?
37. Mire utal a Ter 1,26 „képmás” kifejezése?
38. Miben áll az istenképűség relacionális/funkcionális értelmezése?
39. Mi az angyalok szerepe az Újszövetségben?
40. Mit tanítanak a bibliai szövegek a sátán eredetéről, és bűnéről?
41. Hogyan utal az emberre a „bászár” kifejezés?
42. Hogyan bővül az ószövetségi „képmás” gondolat az Újszövetségben?

Szentségtan

1. Mi a különbség az ókori görög szentségtanban *mysterion* és *mysteria* között?
2. Mit jelent a kereszténység előtti szóhasználatban a *sacramentum*?
3. Mi a viszonya Szent Ágostonnál az alábbiaknak: *signum*, *res*, *sacramentum*, *similitudo*?
4. Mi Aquinói Szent Tamás rövid definíciója a szentségekről?

5. Kinek az elmélete az eszköz-okság, és mit értett rajta?
6. Mit mond a szentség kiszolgáltatójára vonatkozóan az *ex opere operato* elve?
7. A skolasztikus szentségtan szerint kik a hét szentség kiszolgáltatói?
8. Mit jelent a *character indelebilis*? Mely szentségek esetében beszélünk róla?
9. Mit jelent a skolasztikus szentségtanban a *forma* és a *materia* fogalma? Írjon rá példát!
10. Mi Martin Luther szentség definíciója?
11. Hogyan definiálja a szentséget a Trentói Zsinat?
12. Milyen cselekményeket tekint szentségnek Luther és Kálvin? Miért éppen ezeket?
13. Mire vonatkozik Karl Rahnernél az *Uhrsakrament* és a *Grundsakrament* fogalma?
14. Melyek a beavatás, a gyógyítás és a szolgálat szentségei?
15. Milyen alapító igéket lehet kapcsolni a keresztség szentségéhez? Írjon rá legalább két példát!
16. Milyen változást hoztak a legutóbbi zsinat utáni új keresztségi szertartáskönyvek?
17. Jelenleg a katolikus gyakorlatban a bérálás esetében hogyan hangzik a *forma*?
18. Hogyan nevezik meg a páli és a lukácsi iratok az eucharisziát?
19. Mit jelent az eucharisziában: *anamnészisz*, *epiklészisz*, *doxológia*?
20. Hogyan nevezi a latin hagyomány az áldozás szertartását? Ennek milyen dimenziói vannak?
21. Mit jelent a *transsubstantiatio* fogalma? Alátámasztják-e az eucharisztikus csodák?
22. Mit jelent a *concomitantia* elve?
23. Mit jelent az a trentói tanítás, hogy a szentmise Jézus keresztáldozatára nézve *repraesentatio*, *memoria*, *applicatio*?
24. A II. Vatikáni Zsinat szerint melyek Krisztus valóságos jelenlétének dimenziói az eucharisziában?
25. Mit jelent a kánoni bűnbánattartás gyakorlata?
26. A skolasztikus teológia szerint milyen négy eleme van a kiengesztelődés szentségének?
27. Hol olvassunk az Újszövetségben a betegek kenetéről?
28. Miért csak papok szolgáltatják ki a betegek kenetét?
29. Jelenleg a katolikus gyakorlatban milyen rendeket és szolgálatokat lehet elnyerni? Hogyan?
30. Az esküvői szertartás melyik eleme az, amikor létrejön a házasság szentsége?

2.2. BEUGRÓ KÉRDÉSEK BIBLIAISMERETBŐL

– az alapvető évszámok, ó- és újszövetségi ismeretek, valamint a szentírási könyvek tartalmi ismeretének ellenőrzésére –

ÓSZÖVETSÉG:

Kötelező évszámok:

1. Izrael első említése (Mernepta-sztélé).
2. A monarchia kettéválása / perszónálunió megszűnése.
3. Első Szentély felépítése.
4. Szír-efraimita háború.
5. Szamaria eleste (asszír elfoglalása).
6. Jozija reformja.

7. Ninive (Asszíria) bukása.
8. Babiloni fogság.
9. Kürosz ediktuma.
10. A Második Szentély felépítése
11. Makkabeus-felkelés.
12. Nagy Sándor uralkodása.
13. Nagy Sándor utódainak (diadokhoszok, epigonok) kora.
14. Nagy Pompeius elfoglalja Júdeát.

Alapvető fogalmak, kérdések:

A Bevezetés az Ószövetségbe I. tanegységhez kapcsolódó fogalmak, kérdések:

1. Mi a TeNaK?
2. Mit nevezünk „korábbi prófétáknak”?
3. Mit nevezünk „későbbi prófétáknak”?
4. Mi az öt *megillot*?
5. Melyik tartalmaz több könyvet, a palesztinai vagy az alexandriai kánon? Miért?
6. Melyek az Ószövetségben az ún. deuterokanonikus könyvek?
7. Mit jelent az apokrif (katolikus szóhasználatban)? Nevezzen meg legalább három ószövetségi apokrifet!
8. Mi a *Nash Papyrusz*, miben áll jelentősége?
9. Mi a jelentősége a Qumránban feltárt kéziratoknak?
10. Kik a *maszoréták*? Mi a maszoréta szöveg?
11. Soroljon fel Kr. u. 2. századi görög Ószövetség-fordításokat!
12. Mi a *Vulgata*? Mikor született? Miért nevezik így?
13. Mi a *targum*? Nevezzen meg legalább egy ismert targumot!
14. Hogy nevezik az Ószövetség szír fordítását?
15. Sorolja fel a Pentateuchus JULIUS WELLHAUSEN által megállapított forrásait!
16. Mire irányul a formatörténeti iskola érdeklődése a Pentateuchus vizsgálatában? Kivel veszi kezdetét ez az irányzat?
17. Milyen következtetésre jut GERHARD VON RAD a Pentateuchust vizsgálva?
18. Miben áll MARTIN NOTH Pentateuchus-kritikájának végső következtetése?
19. Mit nevezünk őstörténetnek?
20. Mi az őstörténet műfaja?
21. Mi a mítosz? Sorolja fel fő jellegzetességeit!
22. Mi a monda? Sorolja fel fő jellegzetességeit!
23. Sorolja fel a pátriárka-ciklusok fő egységeit! Mi a műfaja a Józsefről szóló elbeszélésnek?
24. Mi a *kazuisztikus* törvény?
25. Mi az *apodiktikus* törvény?
26. Mely ószövetségi könyvben található az ún. Szövetség könyve?
27. A Tóra mely könyve tartalmaz kizárólag törvényeket és előírásokat? Főleg mely terület(ek)re vonatkoznak ezek a rendeletek?
28. Megközelítőleg mikorra tehető a Papi írás? Melyek a fő stilisztikai és tartalmi jellemzői?

29. Mi a genealógiák szerepe a Papi írásban?
30. Hogyan tagolja korszakokra a Papi írás a történelmet?
31. Mi a Papi írás teológiai célja?
32. Mely ószövetségi könyvben találjuk az ún. Szentség törvényét?
33. Mi a Deuteronomium teológiájának meghatározó gondolata?
34. Mit nevezünk Jehovista elbeszélő műnek? Mikor és hol keletkezhetett?
35. Mikor és hol keletkezhettek az Elohista szövegek? Melyek a főbb tartalmi és stilisztikai jellemzői?
36. Mikor és hol keletkezhetett a Jahvista elbeszélő mű?
37. Melyek a Jahvista elbeszélő mű teológiájának fő gondolatai?
38. Mit jelent a Dekalogosz kifejezés? Hány változata található a Dekalógusnak a Bibliában?
39. Mely könyvekben szerepel a Dekalógus?
40. Mely könyvek tartoznak a Deuteronomisztikus történeti műhöz (DtrG vagy DTM)?
41. Mikor és hol keletkezett a Deuteronomisztikus történeti mű (DtrG vagy DTM)?
42. Milyen forrásokra támaszkodhatott a Deuteronomisztikus történeti mű (DtrG vagy DTM)?
43. Fogalmazza meg röviden a Deuteronomisztikus történeti mű (DtrG vagy DTM) teológiai célját!

A Bevezetés az Ószövetségbe II. tanegységhez kapcsolódó fogalmak, kérdések:

44. Milyen héber szavakat, kifejezéseket használ az Ószövetség a prófétára?
45. Kik az ún. „klasszikus” próféták?
46. Mit árulnak el a Mariban talált leletek a próféták ókori közel-keleti szerepéről?
47. Miről tanúskodnak az újasszír próféciákat őrző táblák?
48. Biblikus szempontból miért értékes tanú *Ipuwer beszélgetése a mindenség Urával*? Milyen eredetű szövegtöredékről van szó?
49. Milyen szerepe van a tanítványi körnek a prófétai igehirdetés összegyűjtésében?
50. Sorolja fel a prófétai igehirdetés irodalmi formáit!
51. Mutassa be röviden az *elbeszélés* műfaját a prófétai irodalomban!
52. Mutassa be röviden a *meghívás-elbeszélés* műfaját!
53. Sorolja fel a prófétai igehirdetés beszédformáit!
54. Mutassa be röviden a *fenygető prófétai mondások* beszédformáját!
55. Mutassa be röviden a *vita* prófétai beszédformáját!
56. Mutassa be röviden a prófétai *üdvígéret* beszédformáját!
57. Soroljon fel néhány olyan beszédformát, amit a prófétai igehirdetés az élet egyéb területeiről kölcsönzött!
58. Mutassa be általánosságban a próféták tanítását *Istenről*!
59. Az embertárssal szemben tanúsított magatartásban milyen erkölcsi követelményeket támasztanak a próféták?
60. Mutassa be a prófétai tanítást Izrael eljövendő üdvösségre vonatkozó reményéről!
61. Sorolja fel a Kr. e. 8. század prófétáit!
62. Melyik történelmi korszak tanúja Iz 1–39?
63. Melyik történelmi korszak tanúja Iz 40–55?
64. Melyik történelmi korszak tanúja Iz 56–66?

65. Mi és hol található az ún. „Izajás emlékiratai”?
66. Sorolja fel a Kr. e. 7. század prófétáit!
67. Nevezze meg a perzsa hódoltság idejének prófétáit!
68. Hol találkozunk és mit jelent a *másszá* műfaji megjelöléssel?
69. Mely prófétai könyvekben találkozunk a *Jóm JHWH* (Úr napja) kifejezéssel és mi jellemzi?
70. Soroljon fel legalább három, a Tizenkét próféta gyűjteményét jellemző témát!
71. A Tizenkét próféta tekercséről mit tanúsítanak a könyvek végén található *kolofonok*?
72. A qumráni leletek miatt miért beszélünk a Tizenkettő „kettős zárlatáról”? Mit jelent ez?
73. Ismertesse az izraelita bölcsesség jellemzőit!
74. Sorolja fel az izraelita bölcsesség főbb irodalmi formáit!
75. Mit jelent az *apokalüptó* kifejezés?
76. Milyen vallási helyzetre ad választ az apokaliptika és mi a célja?
77. Mit tekinthetünk az apokaliptika „fénykorának”?
78. Mi jellemzi az apokaliptika történelem- és világszemléletét?
79. Sorolja fel az apokaliptikus irodalom jellegzetes irodalmi eszközeit!
80. Miért helyesebb a „korai zsidó irodalom” megjelölés a többi, használatos, ám pontatlan megjelölésnél („késői zsidó irodalom”, „intertestamentális irodalom”)?
81. Milyen (új) irodalmi formák, műfajok jelennek meg a deuterokanonikus könyvekben?
82. Mi az *enkómion*? Mely könyvekben találkozunk vele?

A szentírási könyvek tartalmára vonatkozó kérdések típusai:

Tehát nem csak a felsorolt példák szerepelhetnek a szigorlati beugróban. Az itt felsoroltak csak egy-egy példát jelenítenek meg.

1. Hogy hívták Mózes feleségét?
2. Ki volt Szanballat?
3. Ki segítette Jerikóban az izraelita kémeket?
4. Nevezzen meg idegen (nem izraelita) prófétákat!
5. Mennyi látomást említ Zakariás könyve? Nevezzen meg legalább hármat!
6. Mi volt Ámosz foglalkozása?

...

ÚJSZÖVETSÉG:

Kötelező évszámok:

1. Actiumi csata.
2. Augustus császársága.
3. Nagy Heródes uralkodása.
4. Nagy Heródes templomépítése.
5. Heródes Antipász Pérea és Galilea tetrarkhája.
6. Arkhelaosz etnarkha.
7. Heródes Fülöp Iturea, Bitinia, Trachonitis, Gaulanitis, Auranitis tetrarkhája.
8. Jézus születése.
9. Jézus kereszthalálának lehetséges éve.

10. Jézus nyilvános működése.
11. Pontius Pilatus prokurátor.
12. Pál missziós útjai.
13. A jeruzsálemi zsinat.
14. Gallio Akhája prokonzula.
15. Quintus Sergius Paulus Ciprus prokonzula.
16. Antonius Felix prokurátor.
17. Portius Festus prokurátor.
18. Első zsidó háború.
19. Bar Kochba felkelés.
20. A zsidók kiűzése Rómából (Claudius rendelete).
21. A Nero-féle keresztényüldözés.
22. A Domitianus-féle keresztényüldözés.

Alapvető fogalmak, kérdések:

A Bevezetés az Újszövetségbe I. tanegységhez kapcsolódó fogalmak, kérdések:

1. Hogyan csoportosítja a hagyományos értelmezés az Újszövetség egyes könyveit?
2. Mit jelent a „kánon” szó, mit értettek a kifejezésen az ókeresztény korban és mit jelent a mai bibliatudomány szempontjából?
3. Hogyan olvasták az első keresztények az Ószövetséget?
4. Melyek voltak az ősegyházban az egyes iratok, dokumentumok megőrzésének és kánoni elfogadottságának kritériumai?
5. Az „újszövetségi kánon” témájában mi jut eszébe az alábbi ókeresztény szerzőkről és álláspontjukról: Szent Jusztinosz, Markión, Szent Iréneusz, Tertullianus, Órigenész, Euszebiosz, Szent Atanáz?
6. Mutassa be röviden a *Muratori töredék* kánonlistáját! Mely újszövetségi iratok hiányoznak a listáról?
7. Mit jelentenek, mire utalnak az alábbi görög szavak: *anantirreta*, *antilegomen*, *amfiballomena*, *endiathékosz*, *homologumena*, *notha*?
8. A latin egyházban milyen helyi zsinatok hoztak döntéseket a bibliai kánon ügyében, és mikor?
9. A katolikus egyház részéről melyik zsinat foglalt ünnepélyesen állást az újszövetségi könyvek sugalmazottságát és kánoni mivoltát illetően?
10. Hogyan csoportosíthatjuk az újszövetségi szövegtanúkat?
11. Soroljon fel néhány jelentős újszövetségi papiruszt!
12. Soroljon fel néhány jelentős újszövetségi kódexet!
13. Mi az első latin fordítások neve?
14. Mi a Jeromos-féle latin fordítás neve?
15. Mely nyelveken készül a korai időkben újszövetségi bibliafordítás?
16. Mit jelentett az *euangelion* főnév a profán nyelvhasználatban?
17. Mit jelentett a páli levelekben az *euangelion* szó?
18. Hogyan vázolja fel a II. Vatikáni zsinat *Dei Verbum* című dokumentuma az evangéliumok keletkezésének folyamatát, fázisait?
19. Milyen élethelyzetekhez kötődött az evangélium áthagyományozása?

20. A mai bibliatudomány milyen szerepeket tulajdonít az evangélistáknak, mint szerzőknek?
21. Alapvetően milyen célzattal íródtak az evangéliumok?
22. Mi az ún. *szinoptikus kérdés*?
23. Mit jelentenek a következő kifejezések: kettős hagyomány, hármas hagyomány? Hozzon mindkét hagyománytípusra példát az evangéliumokból!
24. A szinoptikus kérdés megoldására milyen különféle javaslatokat fogalmaztak meg a kutatók?
25. Ismertesse az ún. kétforrás-elméletet!
26. Mi a következő jelenség biblikus elnevezése: „*a Márktól származtatott szövegekben előfordulnak olyan mozzanatok, melyekben Lukács és Máté eltérnek Márktól, egymással viszont megegyeznek*”?

A Bevezetés az Újszövetségbe II. tanegységhez kapcsolódó fogalmak, kérdések:

27. Milyen forrásokat használhatunk fel egy Pál apostol életét feldolgozó kronológiához?
28. Mi jelent az abszolút kronológia? Sorolja fel az ide tartozó adatokat!
29. Mi a relatív kronológia? Írjon rá legalább 3 példát!
30. Mit tud mondani Pál apostol származásáról, családi kapcsolatairól?
31. Találunk-e a páli levelekben utalást arra, hogy az Apostol bizonyos levelei elvesztek, de legalábbis eredeti formájában nem maradtak fenn?
32. Mutassa be az apostoli levél irodalmi műfajának jellegzetességeit!
33. Mutassa be az ókori levelek felépítését, nevezze meg a fő részeket!
34. Milyen sajátosságai vannak a páli levelek kezdetének?
35. Miben tér el a páli levelek befejezése a korabeli levelekétől?
36. Ki vagy mi az *amanuensisz*? Mi a szerepe?
37. Sorolja fel az autentikus (proto-)páli leveleket!
38. Sorolja fel azokat az írásokat, amelyek közvetlen páli eredete megkérdőjelezhető, feltehetőleg Pál apostol tanítványi köréből valók (az ún. deutero-, és trito-páli levelek)!
39. Melyek az ún. fogságból írt levelek?
40. Melyik páli levél jelzi egyértelműen, hogy ezeket a leveleket nyilvános felolvasásra szánták?
41. Miről tanúskodik a 2Pét 3,14-16 a *Corpus paulinum*ra vonatkozóan?
42. Nevezze meg a páli levelek 1–2. századi ismertségének legalább 3 tanúját!
43. Mit jelentenek a következő kifejezések: *pszeudonim*, *pszeudepigráf*?
44. Mit jelent a *szubapostoli kor* kifejezés és mikorra tehető?
45. Mit jelent a *parúzia* kifejezés?
46. Mit jelent az *eszkatológia* kifejezés?
47. Igazolja, hogy Pál gondolkodása a zsidó hagyományokban gyökerezik! Legalább 3 különböző érvet soroljon fel!
48. Mi tanúsítja Pál hellenisztikus műveltségét leveleiben? Legalább 3 jellemzőt nevezzen meg!
49. Az ősegyházi hagyomány milyen nyomai fedezhetők fel a páli levelekben? Legalább 3 jellegzetességet nevezzen meg!
50. Melyik újszövetségi iratokat soroljuk a katolikus levelek közé?

51. Mire utal a katolikus levelek nyugati egyházban elterjedt *epistulae canonicae* elnevezése?
52. Mit tudunk a katolikus levelek szerzőiről a hagyományos tulajdonításon kívül?

A szentírási könyvek tartalmára vonatkozó kérdések típusai:

Tehát nem csak a felsorolt példák szerepelhetnek a szigorlati beugróban. Az itt felsoroltak csak egy-egy példát jelenítenek meg.

1. Kik hódolnak a megszületett Jézusnak Lukács evangéliumában?
2. Melyik evangélium említi Jézus bemutatását a Templomban?
3. Kivel folytat éjszakai beszélgetést Jézus a Negyedik Evangéliumban?
4. Kicsoda Főbe (vagy Fébe)?
5. Melyik levélben találkozunk egy teljes fegyverzettel: öv – vért – saru – pajzs – nyíl – sisak – kard?
6. Soroljon fel heteseket a Jelenések könyvéből!

...

A „beugró” értékelése:

27–30 pont	(90 % ≤ x)	jeles (5)
23–26 pont	(75 % ≤ x < 90 %)	jó (4)
18–22 pont	(60 % ≤ x < 75 %)	közepes (3)
14–17 pont	(46 % < x < 60 %)	elégséges (2)
0–13 pont	(x ≤ 46 %)	elégtelen (1)

3. AJÁNLOTT IRODALOM ÉS TÉTELSOROK A SZÓBELI FEJELETEKHEZ:

3.1. DOGMATIKA

Hármas-Egy Isten

Kötelező irodalom:

EMERY, GILLES: *A Szentháromság*, Kairosz, Budapest, 2015.

MEHRLE TAMÁS: *Egy az Isten*, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 50–97.

A hittételekhez: FILA BÉLA: *A Szentháromság*, PPKE HTK jegyzet vonatkozó részei.

Vizsgatételek:

1. A természetes istenismeret útjai, problematikája.
2. Isten tulajdonságai a filozófiai istentan szerint.
3. A Szentháromság kinyilatkoztatása az Újszövetségben.
4. Áriusz és a Niceai zsinat.
5. A kappadókiai atyák.
6. Az I. Konstantinápolyi Zsinat és a Szentlélek istensége
7. Természet, személy, és reláció a Szentháromságban.
8. A Fiú és a Lélek küldései
9. A Szentháromság üdvözítő cselekvése és a tulajdonítások
10. Az Atya, a Fiú, és a Szentlélek személye

Teremtéstan és teológiai antropológia

Kötelező irodalom:

PUSKÁS Attila: *A teremtés teológiája*, Szent István Társulat, Budapest, 2006.

Vizsgatételek:

1. A teremtés a Bibliában.
2. A *creatio ex nihilo* tanításának kialakulása és jelentése.
3. Fenntartás, együttműködés és gondviselés.
4. Keresztény teremtéshit és evolúciós gondolkodás.
5. Teremtésvédelem.
6. A keresztény antropológia teremtésteológiai alapjai.
7. Az ember istenképiségének teológiája.
8. Az ember mint test-lélek egysége.
9. Az ember mint személy.
10. Angyalok.
11. A gonosz hatalom valósága.

Krisztológia

Kötelező irodalom:

KERESZTY RÓKUS – PUSKÁS ATTILA: *Jézus Krisztus*, SZIT, Bp. 2015, 23-280, 377-414, 435-480.

A hittételekhez: FILA BÉLA: *Krisztus misztériuma*, PPKÉ HTK jegyzet vonatkozó részei.

Vizsgatételek:

1. Az Újszövetség krisztológiai
2. Jézus életének misztériumai.
3. Jézus fiúi öntudata és küldetéstudata.
4. Az Egyház Krisztusról szóló hitvallásának fejlődése 787-ig
5. Személy és természet a krisztológiában.
6. Jézus embersége
7. *Az unio hypostatica* metafizikai szempontból
8. Jézus üdvözítő halálának képei a Szentírásban; az engesztelés fogalma
9. Az egyházatyák tanítása a megváltásról
10. Szent Anzelm a megváltásról.
11. A Szentháromság személyei és a megváltás

Szentségtan (általános és részletes)

Kötelező irodalom:

GÁNÓCZY SÁNDOR: *Bevezetés a katolikus szentségtanba*, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006.

NOCKE, FRANZ-JOSEF: Általános szentségtan, Részletes szentségtan, in Theodor Schneider (szerk.): *A dogmatika kézikönyve*, Vigilia, Budapest, 2000, 195–233; 235–396.

Vizsgatételek:

1. Szentségtani alapfogalmak értelmezése: misztérium(ok-), sacramentum, signum, szimbólum.
2. A szentségek skolasztikus teológiája (okság, hatékonyság, ex opere operato).
3. A szentségek száma és alapítása.
4. A keresztény beavatás szentségei.

5. A gyógyítás szentségei.
6. A szolgálat szentségei.
7. Az utolsó vacsora és az úrvacsora/kenyértörés biblikus értelmezése.
8. A transsubstantiatio és a valóságos jelenlét értelmezései.
9. Az Eucharisztia/szentmise áldozati értelmezésének dimenziói

3.1.1. AZ EGYES TÉMAKÖRÖKHÖZ TARTOZÓ DOGMATIKAI TÉTELEK (teológiai minősítésekkel)

*A tételek magyarázatához ld. alább a Függelékét, ill. különösen az alábbi irodalmat:
A Katolikus Egyház Katekizmusa, Szent István Társulat, Budapest, 2009.*

BEINERT, WOLFGANG (szerk.): *A katolikus dogmatika lexikona*, Vigilia, Budapest, 2004.

ELŐD ISTVÁN: *Katolikus dogmatika*, Szent István Társulat, Budapest, 1983.

EMERY, GILLES: *A Szentháromság*, Kairosz, Budapest, 2015.

FILA BÉLA: *Isten misztériuma; A Szentháromság; Krisztus misztériuma; Krisztus kegyelme; A kegyelem beteljesedése – PPKE HTK jegyzetek*

GÁNÓCZY SÁNDOR: *Bevezetés a katolikus szentségtanba*, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006.

MEHRLE TAMÁS: *Egy az Isten*, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 50–97.

MÜLLER, G.L.: *Katolikus dogmatika*, Kairosz, Budapest, 2007.

NOCKE, FRANZ-JOSEF: *Általános szentségtan, Részletes szentségtan*, in Theodor Schneider (szerk.): *A dogmatika kézikönyve*, Vigilia, Budapest, 2000, 195–233; 235–396.

PUSKÁS ATTILA: *A teremtés teológiája*, Szent István Társulat, Budapest, 2006.

KERESZTY RÓKUS – PUSKÁS ATTILA: *Jézus Krisztus*, Szent István Társulat, Budapest, 2015.

SCHÜTZ ANTAL: *Dogmatika*. 1–2. kötet, Budapest (különböző kiadások, ill. reprint).

TAKÁCS JÓZSEF: *Dogmatika*, Örökmécs, Pécel, 2005–2007.

Hittételek Isten misztériumáról

Az egy igaz Isten, a mi teremtőnk és Urunk, műveiből, az emberi értelem természetes világosságánál biztosan megismerhető. (hittétel)

Isten léte nem csak az ész természetes ismeretének tárgya, hanem a természetfeletti hité. (hittétel)

Vándor állapotunk természetes istenismerete nem közvetlen és intuitív, hanem közvetett. (biztos)

Isten természetes megismerése analóg megismerés. (biztos)

Isten végtelen és végtelenül tökéletes. (hittétel)

Istent semmilyen teremtmény nem képes kimerítően megismerni. (hittétel) Isten lényege az üdvözültek számára is felfoghatatlan. (hittétel)

Az isteni tulajdonságok azonosak az isteni lényeggel és egymással. (hittétel)

Isten az igaz, az abszolút igazság, minden igazság forrása. Isten abszolút hűséges (hittétel)

Isten a jó, a legfőbb jóság, minden jóság forrása. (hittétel)

Isten az abszolút erkölcsi jóság vagy szentség. (hittétel)

Isten az abszolút szépség.

Isten a mindenhatóság, az abszolút hatalom. Isten az ég és föld ura. (hittétel)

Isten végtelenül igazságos. Isten végtelenül irgalmas (hittétel)
Isten világfeletti, egy és egyszerű, változhatatlan, mindenütt jelenlévő, örök misztérium. (hittétel)
Isten maga az élet, a végtelen, abszolút élet.
Isten végtelen értelem. Isten tudása végtelen. (hittétel) Isten ismeri a múltat, a jelent és a jövőt. Isten tévedhetetlen biztonsággal ismeri az értelmes teremtmények jövőbeli szabad tetteit. (hittétel)
Isten akarata végtelen. (hittétel)
Isten maga a szeretet. (hittétel) Isten akarja és szereti saját magát szükségszerűen, a rajta kívüli létezőket pedig szabadon. (Hittétel)

Hittételek a Szentháromság titkáról

Istenben három személy van: Atya, Fiú, Szentlélek. Mindegyik személy ugyanazt az isteni lényegét birtokolja. (hittétel)
Istenben valóságos örök immanens eredések vannak. (hittétel)
Az Atya eredet nélküli ősforrás. (hittétel)
A Fiú az Atyától születik. (hittétel)
A Fiú születése, nemződése isteni értelmi tevékenység. (általános biztos teológiai vélemény).
A Szentlélek az Atyától és a Fiútól mint egy elvtől és egyetlen leheléssel származik; a Szentlélek származása nem születés. (hittételek)
A Lélek az Atya és a Fiú akaratából vagy kölcsönös szeretetéből származik. (biztos)
Istenben csak két eredés van: születés és lehelés. (hittétel)
Istenben valóságos vonatkozások vannak. (bennfoglalt hittétel)
Az Istenben lévő valóságos vonatkozások valóságosan azonosak az isteni lényeggel és ezért szubzisztens vonatkozások. (hittétel)
A szentháromsági vonatkozások az isteni lényegtől csak logikailag különböznek.
A szentháromsági vonatkozások egymástól valóságosan különböznek.
Istenben csak négy valóságos vonatkozás van. (biztos tételek)
Az isteni személyek teljesen egymásban vannak. (perichórézis) (hittétel)
Isten külső tevékenységei közösek a három személynek. (hittétel)

Hittételek a teremtésről és a teológiai antropológiáról

Teremtés

Isten a semmiből teremtett meg mindent, ami rajta kívül létezik. (hittétel)
Isten szabadon, jóságából teremtette a világot. (hittétel)
A világ Isten dicsőségére teremtett. (hittétel)
A három isteni személy a teremtés egyetlen, közös princípiuma. (hittétel)
Isten a világot külső kényszertől vagy belső szükségszerűségtől mentesen teremtette. (hittétel)
Isten a világot jónak teremtette. (hittétel)
A világnak időbeli kezdete van. (hittétel)
Isten létében fenntartja a teremtett dolgokat. (hittétel)
Isten őriz és gondviselésével kormányoz minden teremtett dolgot. (hittétel)

Teológiai antropológia

Az első embert Isten teremtette. (hittétel)
Az ember két lényegi elemből áll, anyagi testből és szellemi lélekből. (hittétel)
Az értelmes lélek saját magától és lényegileg a test formája. (hittétel)

Minden embernek szellemi, halhatatlan lelke van. (hittétel)
Az egyes ember lelkét Isten közvetlenül teremti. (általános biztos teol. vélemény)
Isten az idő kezdetén szellemi lényeket, vagyis angyalokat teremtett. (hittétel)
Az angyalok szellemi természetű lények. (hittétel)
A gonosz szellemeket (démonok) Isten jónak teremtette, saját bűnük folytán lettek gonoszok. (hittétel)
A jó angyalok elsődleges feladata Isten dicsőítése és szolgálata, másodlagos feladatuk az emberek őrzése és a róluk való gondoskodás üdvösségükre. (rendes, egyetemes tanítóhivatal alapján hittétel)
Ádám bűne miatt a sátánnak bizonyos hatalma van az emberek felett. (hittétel)

Hittételek Jézus Krisztusról

A Názáreti Jézus, az Isten Igéje, az Atya Fia, a Szentháromság egyik személye. (hittétel)
Jézus Krisztus valóságos ember, valóságos testtel és lélekkel. (hittétel)
Jézus Krisztusban az isteni és emberi természet hüposztatikusan, azaz a személy egységében egyesült; a két természet nem vegyült össze, nem változott, hanem megtartotta minden sajátosságát. (hittétel)
Jézus Krisztusban két természetes akarat és két természetes tevékenység van. (hittétel)
A személyes egység (*unio hypostatica*) Krisztus fogantatásának pillanatában kezdődött és soha nem szakadt és szakad meg. (hittétel)
Krisztus emberi természete szerint Istennek természetes, és nem fogadott fia. (hittétel)
Ugyanazzal az imádással kell imádni a Fiúistent és Jézust az embert. (hittétel)
Krisztus lelke létezése első pillanatától birtokolta Isten közvetlen látását, amely kizár minden tévedést. (biztos).
Krisztus embersége lényegileg szent a személyes egység miatt. (ált. vélemény) Krisztusban volt megszentelő kegyelem, megfelelő erények és a Szentlélek ajándékai. (biztos)
Krisztusban nem volt bűn, sem az eredeti, sem személyes. (hittétel)
Krisztus vétkezhetetlen volt. (hittételhez közeli)
Krisztustól, a Főtől, a megszentelő kegyelem árad a Misztikus test tagjaira. (általános vélemény)
Az Ige azért testesült meg, hogy az embereket megváltsa. (hittétel)
Krisztus az első és fő közvetítő Isten és az emberek között. (hittétel)
Krisztus mint Istentől rendelt főpap a kereszt oltárán igaz áldozatot mutatott be. (hittétel)
Krisztus kereszthalálával megváltott és kiengesztelt minket Istennel. (hittétel)
Krisztus az Atyának bűneinkért helyettesítő elégtételt adott, (hittételhez közeli) amely egyenlő értékű a megbántásokkal, sőt túláradó és végtelen. (ált. vélemény)
Krisztus nem csak a predestináltakért halt meg (hittétel). Krisztus nem csak a hívőkért halt meg, hanem minden emberért, kivétel nélkül. (hittételhez közeli)
Krisztus kiérdemelte a természetfeletti rend helyreállítását (hittétel) és saját felmagasztalását. (biztos)

Hittételek a szentségekről

A Katolikus Egyház úgy tanítja, hogy hét szentség van (DS 860, 1310, 1601), de ezek egymás között nem egyenlők (DS 1603).
A szentségeket Jézus Krisztus alapította (DS 1601).
Ha a szertartást az Egyház által megkívánt anyag, forma és szándék szerint végzik, a szentség létrejön (DS 1262, 1312, 1611, 1613).
A szentségek feltételezik, táplálják, erősítik és kifejezik a hitet (SC 59).
A szentségek részesítenek Krisztus halálának és feltámadásának, vagyis húsvét misztériumának kegyelmében. (SC 61)

Krisztus jelen van az Egyházban: a pap személyében, az eucharisztikus színek alatt, igéjében és egyházi testében (SC 7).

A keresztség, a bérálás és az egyházi rend szentsége eltörölhetetlen lelki jegyet hagy, nem megismételhető (DS 1313, 1609, 1624).

A keresztséghez természetes víz szükséges, és az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében szolgáltatják ki (DS 802, 1314, 1615, 1617).

A keresztségben részesülő minden bűne bocsánatot nyer (DS 150, 1316, 1515, 1672), és Krisztus egyházi testének tagja lesz (DS 1314, 1671).

Szükség esetén bárki keresztelhet (DS 1315, 2536).

Az eucharisztia szentségét Jézus az utolsó vacsorán alapította (DS 1637-1638, 1740).

Az eucharisztia során a kenyér és a bor Krisztus testévé és vérévé válik (DS 802, 1321, 1640, 1651, 4413). Az átlényegülés (transsubstantiatio) fogalma ennek megfelelő, alkalmas kifejezése (DS 1642, 1652).

Az eucharisztia ünneplését érvényesen felszentelt püspök vagy pap vezetheti (DS 802, 4541).

A szentmise valódi áldozat, amelyben Krisztus keresztáldozata jelenvalóvá lesz DS 1739-41, 1751.

A szentmiseáldozatban az áldozati adomány és a feláldozó azonos, csak a felajánlás módja különbözik. DS 1743

A szentmiseáldozta nem csak hálaadó és dicsőítő, hanem könyörgő és engesztelő áldozat is. DS 1743, 1753

FÜGGELÉK

TANÍTÓHIVATALI MEGNYILATKOZÁSOK A FENTI TÉTELEKHEZ

Ha másként nincs jelölve, a számok a Denzingerre utalnak: DENZINGER, HEINRICH – HÜNERMANN, PETER (szerk.): *Hitvallások és az Egyház Tanítóhivatalának megnyilatkozásai*, Bátonyterenye – Budapest, 2004.

Istentan

Egyetlen személyes Isten van: 30, 40, 125, 150, 71, 3001, 3021, 3022.

Isten transzcendenciája és tökéletessége: 3001.

Isten a világ teremtője: 3001, 3021.

Isten megismerhetősége: 3026.

Isten léte a természetfeletti hit tárgya: 3001, 3021, 3875-3876.

Vándor állapotunk természetes istenismerete közvetett: 895, 2841-2847 (ontologizmus elítélése), 3201-3210.

Istent semmilyen teremtmény nem képes kimerítően megismerni. Isten lényege az üdvözültek számára is felfoghatatlan: 800 (Isten incomprehensibilis, ineffabilis), 3001.

Isten végtelen és végtelenül tökéletes: 3001.

Az isteni tulajdonságok azonosak az isteni lényeggel és egymással: 1330, 745.

Isten abszolút egyszerű: 800, 3001.

Az isteni tulajdonságok: 800, 3001.

Isten tudása: 3001, 3003.

Isten akarata: 3000.

Isten szeretete: 3025, 3002.

Isten mindenhatósága: 3001, 800.

Isten igazságossága és irgalma: 3001.

Szentháromság

Szentháromságani tévedések: 75, 150, 153-176, 421, 4522.

Szentháromság tan kifejtése: 525-532, 568-570, 851-853, 1330-1331.

Szentlélek származása: 850, 1300-1303.

Teremtés

Semmiből teremtés: 3025, 800.

Isten szabadon, jóságából teremtette a világot: 3002, 3001.

A világ Isten dicsőségére teremtett: 3025.

A három isteni személy a teremtés egyetlen, közös princípiuma: 1331.

Isten a világot külső kényszertől vagy belső szükségszerűségtől mentesen teremtette: 3002, 3025.

Isten a világot jónak teremtette: 1333.

A világnak időbeli kezdete van: 800, 3002, 951-953.

Isten létében fenntartja a teremtett dolgokat: 3003.

Isten őriz és gondviselésével kormányoz minden teremtett dolgot: 3003.

Az első embert Isten teremtette: 3002, 800, 3896.

Az emberi nem egy: 3897, Nostra aetate 1.

Az ember két lényegi elemből áll, anyagi testből és szellemi lélekből: 3002, 800.

A lélek a test formája: 902, 1440, 2828.

Minden embernek szellemi, halhatatlan lelke van: 1440.

Az egyes ember lelkét Isten közvetlenül teremti: 1440, 3896.

Isten az idő kezdetén szellemi lényeket, vagyis angyalokat teremtett: 800.

Az angyalok szellemi lények: 800, 3002.

A gonosz szellemeket (démonok) Isten jónak teremtette, saját bűnük folytán lettek gonoszok: 800.

Ádám bűne miatt a sátánnak bizonyos hatalma van az emberek felett: 1511, 1521.

Krisztológia

A Názáreti Jézus, az Isten Igéje, az Atya Fia, a Szentháromság egyik személye: ld. hitvallások
Jézus Krisztus valóságos ember: hitvallások, khalkédóni zsinat.

Jézus Krisztusban az isteni és emberi természet hüposztatikusan, azaz a személy egységben egyesült; a két természet nem vegyült össze, nem változott, hanem megtartotta minden sajátosságát: 301, 293-294, 3905.

Jézus Krisztusban két természetes akarat és két természetes tevékenység van: 510-516, 556-557.

A személyes egység (*unio hypostatica*) Krisztus fogantatásának pillanatában kezdődött és soha nem szakadt és szakad meg: 404.

Krisztus emberi természete szerint Istennek természetes és nem fogadott fia: 595, 610-611.

Egyetlen imádással kell imádni a megtestesült Igét, amely kiterjed az emberségére is: 431, 2661.

Krisztus lelke létezése első pillanatától birtokolta Isten közvetlen látását. Ez a tudás kizár minden tévedést: 3812, 3645-3647. KEK 473-474.

Krisztusban nem volt eredeti bűn: 1347 Nem volt benne rendetlen kívánság: 434; sem személyes bűn: 301.

Krisztus emberi akarata vétkezhetetlen: 434 .

Az Ige azért testesült meg, hogy az embereket megváltsa: hitvallások.

Krisztus királysága azt jelenti, hogy Krisztus törvényhozó és az emberek bírója: 1571, 3675-3679.

Krisztus papsága: 261, 1739-1741; Krisztus a kereszten igaz áldozatot mutatott be: 261, 1743, 1739-1740, 3438.

Krisztus kereszthalálával megváltott és kiengesztelt minket Istennel: 1513, 1739-1741.

Krisztus az Atyának bűneinkért helyettesítő elégtételt adott: 1528, amely egyenlő értékű a megbántásokkal, sőt túlaradó és végtelen: 1025.

Krisztus nem csak a predestináltakért halt meg: 2005; Krisztus nem csak a hívókért halt meg, hanem minden emberért, kivétel nélkül: 2304, 1522.

Krisztus kiérdemelte a természetfeletti rend helyreállítását: 1513, 1528.

Szentségtan

A hét szentség: 1310, 1600-1613, 3439-3451, 3489.

Egyes szentségek

Eucharisztia: 1320-1322, 3891, 1635-1661, 1738-1759, 4410-4413. Kereszttség: 794, 1314-1316. Bűnbánat: 1323, 1667-1693. Betegek kenete: 1694-1700. Egyházi rend: 1764-1778, 4590-4606, 4980-4983. Házasság: 1797-1816, 4470-4479.

3.2. BIBLIKUM

3.2.1. ÓSZÖVETSÉGI BEVEZETÉS

Kötelező irodalom:

Biblia. Istennek az Ószövetségben és Újszövetségben adott kijelentése, Kálvin, Budapest, 2017.

Szentírás. Ó- és Újszövetségi Szentírás a Neovulgáta alapján, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2008.

Biblia. Ószövetségi és Újszövetségi Szentírás, Szent István Társulat, Budapest, 2016.

CZIGLÁNYI ZSOLT: *Az Ószövetség története*, Meta Egyesület, Pécs, 2018. [A Sapientia Könyvtárban a következő jelzettel található meg: BI 113C95]

További ajánlott irodalom:

RÓZSA HUBA: *Bevezetés az Ószövetség könyveibe. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe*, Szent István Társulat, Budapest, 2016. [A Sapientia Könyvtárban a következő jelzettel található meg: BI 113R91]

Tételek:

1. Teremtés könyve és Kivonulás könyve.
2. Leviták könyve és Számok könyve.
3. Deuteronomium könyve (Második Törvénykönyv).
4. József könyve és a Bírák könyve.
5. 1–2Sámuel könyvei.
6. 1–2Királyok könyvei és a Krónikák könyvei.
7. Ezdrás és Nehemiás könyve.
8. 1–2Makkabeusok könyvei.
9. Izajás könyve.
10. Jeremiás könyve, valamint Báruk könyve és Jeremiás levele.
11. Ezekiel könyve.
12. Ózeás, Ámosz, Mikeás és Szofóniás könyvei.
13. Náhúm, Habakuk, Abdiás könyve.
14. Aggeus és Zakariás könyve.
15. Malakiás, Joel és Jónás könyve.
16. Dániel könyve a görög nyelvű kiegészítésekkel.
17. Zsoltárok könyve.
18. A megillák (Én, Rut, Préd, Siralm, Eszt a görög nyelvű kiegészítésekkel).
19. Jób könyve és a Példabeszédek könyve.
20. Bölcsesség könyve és Sirák fia könyve.
21. Tóbiás és Judit könyve.

3.2.2. ÚJSZÖVETSÉGI BEVEZETÉS

Kötelező irodalom:

Biblia. Istennek az Ószövetségben és Újszövetségben adott kijelentése, Kálvin, Budapest, 2017.

Szentírás. Ó- és Újszövetségi Szentírás a Neovulgáta alapján, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2008.

Újszövetség, Pannonhalmi Főapátság, Pannonhalma, 2015.

Biblia. Ószövetségi és Újszövetségi Szentírás, Szent István Társulat, Budapest, 2016.

KOCSIS IMRE: *Bevezetés az Újszövetség könyveibe. Kortörténet és irodalom*, Szent István Társulat, Budapest, 2019. [A Sapientia Könyvtárban a következő jelzettel található meg: BI 116K62]

Vagy korábbi kiadásban:

KOCSIS IMRE: *Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe és irodalmába*, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2010–2011. [A Sapientia Könyvtárban a következő jelzettel található meg: BI 116K62]

Tételek:

1. Máté evangéliuma.
2. Márk evangéliuma.
3. Lukács evangéliuma
4. Apostolok cselekedetei.
5. János evangéliuma.
6. A rómaiakhoz és a galatákhoz írt levél.
7. A korintusi levelezés.
8. A tesszalóniki levelek.
9. A filippekhez írt levél és a Filemonhoz intézett levél.
10. A kolosszeiekhez és az efezusiakhoz írt levél.
11. A lelkipásztori levelek (1–2Tim, Tit).
12. A Zsidókhoz írt levél.
13. Jakab-levél.
14. Az első Péter-levél.
15. A második Péter-levél és a Júdás-levél.
16. A jánosi levelek (1–3Ján).
17. Jelenések könyve.

4. A SZIGORLAT ÉRTÉKELÉSE:

Mivel a Hittan modulzárónak a korábban teljesített Egyháztörténelem részmodulzáró (HETRMZN) is részét képezi, így a szigorlat eredménye a következőképpen állapítható meg: az Egyháztörténelem részmodulzáró (HETRMZN) egyszeres, jelen vizsga dogmatikai és biblikus ismereteket mérő feleleteinek részjegye szintén egyszeres–egyszeres súllyal számít a szigorlat végső eredményébe. Az így adódó részjegyek átlaga jelenti a végső eredményt, melyet a részjegyek mellett a Hittan modulzáró vizsga alkalmával rögzítünk a szigorlati jegyzőkönyvben.